

ساعت شروع: ۱۴ ساعت خاتمه: ۱۶ تاریخ جلسه: ۲ مرداد ۱۴۰۲	محل تشکیل جلسه: سالن جلسات خانه معدن ایران موضوع جلسه: • بحث و تبادل نظر در خصوص صادرات وضع شده بر مواد معدنی
حاضرین جلسه	
آقایان دکتر شعبانی، دکتر خسرو معروفی، مهندس فریبرز امیری، مهندس ایروانی، مهندس باطنی، مهندس امیری رجا، مهندس کیوان جعفری طهرانی، مهندس مریدی، مهندس مهرابی، مهندس رویین اهلی، مهندس زینلی، مهندس صمدی، مهندس محمدی، دکتر حقیقی، مهندس آراسته، مهندس کریمی، مهندس جلالی، دکتر مهدی صفری، دکتر مشکانی، آقای مهندس شکوریان، خانم مهندس شیوا سمیعی، نماینده شرکت توسعه معادن و صنایع معدنی بلور کویر	
شرح جلسه	
دکتر شعبانی: ضمن عرض سلام و خوش آمد به حضار گرامی، دستور جلسه امروز کمیته مشترک هماتیت و اکتشاف خانه معدن ایران، بحث و تبادل نظر در خصوص صادرات وضع شده بر مواد معدنی است که امید داریم با جمع‌بندی موارد بتوانیم خروجی خوبی از این جلسه داشته باشیم. ابتدا سؤالی که پیش می‌آید این است که با عوارض بیست درصدی سنگ‌آهن که نمی‌دانیم چه منطقی دارد و چه کاری باید انجام دهیم؟ جز اینکه منجر به تعطیلی بنگاه‌های تولیدی می‌شود و باید دید چقدر کارشناسی است. همیشه اعلام می‌کردند ما از بخش خصوصی همیشه نظرخواهی می‌کنیم؛ ولی در این مورد هیچ کدام از انجمن‌ها اطلاع ندارند. در ۲۴ تیرماه اعلام کردند که از ابتدای سال ۱۴۰۲ این عوارض ۲۰ درصدی اعمال می‌شود و این حرف که می‌خواهد درآمدی برای دولت بشود منطقی ندارد باید دید آیا فعال اقتصادی که در این شرایط تحریم ظرفیت صادرات را باز کرده‌اند اصلاً می‌تواند با این شرایط کار کند و این ظرفیت به‌سادگی از بین می‌رود و به رقبا داده می‌شود. در زمینه گندله ۱۱ میلیون تن مازاد مصرف داریم، در زمینه هماتیت مصرف داخلی نداریم شرکت‌ها در بورس هم عرضه می‌کنند و متقاضی ندارد و معنی این عوارض بیست درصدی چیست؟ هزینه تولید افزایش پیدا کرده مخصوصاً در مناطق محروم که فعالیت ما است و بیشتر از مناطق صنعتی هزینه دارد و مالیات بر صادرات هم که هست با این شرایط چگونه باید فعالیت کرد. ظاهراً هیچ کار کارشناسی در این مورد نشده است و معدنی‌ها را ندیده‌اند و جوری بوده که با کار معدن اصلاً آشنا نیستند و حاشیه سود آنها را به اشتباه می‌دانند. با این روش سرمایه‌گذاری در بخش معدن انجام نخواهد شد؛ چون همه تصمیمات لحظه‌ای است و برنامه‌ریزی بلندمدت نداریم که سرمایه‌گذار بداند در چه بازاری و با چه تصمیماتی وارد می‌شود. مهندس روئین اهلی: دیروز با معاونت معدنی سازمان صمت جلسه‌ای داشتیم خدمت آنها عرض کردم که در قانون بودجه سال ۱۴۰۲ عوارض صادراتی گنجانده شده و عدد آن نیم درصد ارزش صادراتی کالا بود که در گمرک مشخص شده است که گفته بودند این مقدار نقدی است و مابقی بعداً مشخص می‌شود که مصوبه هیئت وزیران در تیرماه آمد و همه دیدیم که از نظر بنده مشکل تاییدی دارد. به طور مثال صفحه ۳ عدد سنگ گچ و پودر گچ ساختمانی آمده در جلوی اعداد ممیز و صفر آمده که این از نظر بنده اشتباه تاییدی است و این استنباط بنده است که منظور دهم بوده است؛ چون بعد از عدد ممیز و صفر جایگاهی ندارد در ریاضی اعداد از چپ به راست است نه از راست به چپ و اگر این اعداد درست باشد که باید نماز میت و فاتحه برای واحدهای معدنی خوانده شود. دکتر حقیقی:	

بسمه تعالی

صور تجلسه

کمیته مشترک اکتشاف و هماتیت خانه معدن ایران

دولت به دنبال افزایش صادرات است و این دستورالعمل با اهداف صادراتی دولت مغایرت دارد و شاید بخشی از نظر آقای رویین درست باشد. صادرات مواد معدنی از گلوگاه‌های اصلی اقتصاد مقاومتی بود و هست و به همه این را ثابت کرده است بنابراین، این بخشنامه با سیاست‌های کلان دولت در تضاد است. دولت در تمام دنیا در مسائل سلامت و محیط زیستی در حوزه‌های اقتصادی دخالت می‌کند. در اینجا در قانون معادن می‌گوییم به غیر از معادن بزرگ بخش خصوصی است؛ ولی می‌بینم دولت از همان لحظه اول تا اتمام آن که معدن متروکه می‌شود دولت می‌تواند در هر بخشی از این فعالیت اقتصادی اثر مثبت یا بعضاً منفی داشته باشد الان که قانون معادن در مجلس رفته است می‌بایست ما تکلیف معدن را به‌عنوان یک عرصه مشخص کنیم.

معدن وقتی واگذار می‌شود با ذخیره مشخص واگذار می‌شود و صرفاً بعد از آن در زمینه محیط‌زیست فقط باید نظارت شود که البته در دنیا همین هم توسط دولت برون‌سپاری می‌شود به شرکت‌های دیگر. این همه مشکلات در حوزه اکتشاف و صادرات متأسفانه به دلیل اشکال در قانون معادن است. وقتی می‌گوییم بخش خصوصی است فقط اسم آن خصوصی است و دولت دخالت در تمام حوزه‌ها را دارد. هماتیت مثل مگنتیت نیست و اگر صادرات را از بخش هماتیت بگیریم واحدهای آن با تعطیلی مواجه می‌شوند؛ چون هنوز تکنولوژی فرآوری و ذوب آن و دستگاه‌های آن را نداریم. دولت باید مشوق‌های صادراتی بگذارد با مشکل ارزی که داریم نه اینکه دست‌وپای بخش خصوصی را ببندیم.

مهندس جعفری طهرانی:

اطلاع موثق دارم که گمرک به‌صورت هیجانی بعد از این بخشنامه برای محموله کنستانت‌تره صادراتی تعهد ۱۹.۵ درصدی محضری را از صادر کنندگان گرفته است و خیلی از صادرکنندگان ایرانی کشتی‌هایشان را در هفته اخیر کنسل کرده‌اند. این عوارض برای تمام محصولات معدنی اثرات صادراتی منفی دارد از قبیل بنتونیت، زغال‌سنگ و سنگ گچ و... و خریداران خارجی را هم با ترس مواجه می‌کند. بازار صادرات هماتیت سیمانی را به‌زودی به عراق و امارات از دست می‌دهیم. عمان صادرات هماتیت سیمانی را آغاز کرده است با حجم بالا. آقایان با اطلاع و هوشمند این کار را کرده‌اند به طور مثال کد تعرفه گندله بر اساس کنوانسیون بلژیک ۲۶۰۱۱۲۱۰ است و گمرک ایران مدت‌ها است بر اساس HS CODE کد تعرفه گندله را با ۲۶۰۱۱۲۰۰ اظهار می‌کند و این سلیقه‌ای است. از بخش خصوصی تولیدکننده و بازرگانی اظهارنظر نخواستند و این نه تنها بر صادرات اثر منفی می‌گذارد؛ بلکه تولید را هم متوقف می‌کند. شرکت‌های مدیران خودرو و بهمن خودرو که واردکننده ماشین‌های چینی هستند ارز خود را از طریق صادرات محصولات چرخه زنجیره فولاد منتقل می‌کنند و حتی اینها خریدهای گندله‌ای را که انجام داده‌اند با مشکل مواجه شده‌اند. خریداران چینی کشتی‌های خود را در رابطه با محموله‌های فولاد کنسل کرده‌اند. حتی مزایادات دولتی مانند گوهر زمین گل‌گهر هم کنسل شده است در هفته گذشته از طرف کارفرما و بخش دولتی می‌ترسد کشتی‌ها را بفروشد و مشمول عوارض شود و بخش خصوصی مثل ما مجبور است ریسک کشتی که سفارش داده را بپذیرد. اطلاع دارم بعضی‌ها هم کشتی‌هایشان رفته بدون گرفتن تعهد و هیچ‌کس از تداوم این بخشنامه اطلاع ندارد. توقف کشتی‌ها از ۸ روز به ۴ روز کاهش پیدا کرده به علت ترس صادرکنندگان. کمیته هماتیت خانه معدن باید به‌درستی تأثیر سوء این بخشنامه را اطلاع‌رسانی کند و تأثیر منفی زنجیره‌وار آن را در صنایع دیگر بررسی کند.

دکتر شعبانی:

من بعید می‌دانم تصمیم‌گیرندگان این بخشنامه اثرات منفی را که اعمال این عوارض در کل چرخه صنعت دارد. دیده باشند.

دکتر مشکانی:

من با صحبت‌های آقای مهندس رویین اهلی که به اشتباه تاپپی اشاره کردند موافقم مثلاً در رابطه با سنگ مس و کنستانت‌تره‌های آن نوشته شده ۵ درصد و در بند بعدی آن برای کنستانت‌تره‌های مسی نوشته شده ۱۰ درصد که این در تضاد است. در قانون اساسی آمده تمام قوانین معدنی برای معادن بزرگ است نه برای معادن کوچک و متأسفانه برای معادن کوچک هم چه در بحث حقوق دولتی چه عوارض صادراتی مانند معادن بزرگ تصمیم‌گیری‌ها اعمال می‌شود.

مهندس جلالی:

بسمه تعالی

صور تجلسه

کمیته مشترک اکتشاف و هماتیت خانه معدن ایران

چون این جلسه هماتیت و اکتشاف با هم است در خصوص نکات اکتشافی می‌گویم قانون معادن ۳۶ ماده باید به ۳۶۰ ماده تغییر پیدا کند؛ چون آن قدر مسائل ریز و مهم در معادن است که به هیچ وجه در نظر گرفته نشده است و باید کارشناسان و متخصصین مخصوصاً در شورای عالی معادن حضور پیدا کنند تا تصمیمات تخصصی گرفته شود و علاوه بر اعضای شورای حاضر متخصصین بیشتری حضور پیدا کنند. ما محدوده ۱۰ کیلومتری را درخواست دادیم برای گواهی کشف و سازمان مربوطه مساحت را کاهش داد به دلیل اینکه شاید منابع طبیعی ایراد بگیرد در صورتی که آن بخش منابع طبیعی را باید به ما واگذار کند. مشکلات حقوقی بسیار است ما الان برای صدور پروانه بهره‌برداری پرونده‌ای را داریم که ۳ سال است در دیوان عدالت مانده است و این مدت طویل قابل قبول نیست.

مهندس حقیقی:

سازمان صمت استان به هیچ وجه نمی‌تواند یک میلیمتر از محدوده را کاهش دهد و اگر کرده غیرقانونی است. بحث دیوان عدالت را پیگیری می‌کنیم. من جز کارشناسان شورای عالی معادن هستم و آقای مهندس بهرامن هم هستند و خیلی قاطعانه حمایت می‌کنند در خیلی موارد از بخش خصوصی و استنباط من این است از آنجایی که این شورا بالاترین رکن تصمیم‌گیری حوزه معدنی است وزن بخش خصوصی در این جلسات کم است و کثرت افراد اثرگذار خواهد بود.

بایستی در حوزه آهن و اکتشاف آهن نگاهمان را عوض کنیم و تکنولوژی‌های جدید را مخصوصاً در فرآوری به کار بگیریم ما در ۵ سال آینده به بحران می‌رسیم هم در بحث اشتغال و هم اقتصاد فولاد کشور. اطلاعات گرانی‌سنجی ما خیلی قدیمی است و مربوط به پنج دهه گذشته است. مخصوصاً در بحث هماتیت مهم‌ترین عامل گرانی‌سنجی است.

آقای دکتر معروفی:

علاوه بر مشکلات فرآوری و اکتشاف که در بخش هماتیت داریم با این عوارض اعمال شده بحث بازار آن هم حاد شده است. این محصول در داخل که مشتری ندارد و هزینه تمام شده آن هم در مقایسه با مگنتیت بیشتر است. دولت به جای تسهیل برای صادرات با این بخشنامه صادرات هم نمی‌توان انجام داد. وقتی قانون ما را مکلف می‌کند به پرداخت حقوق دولتی حتی اگر کار هم نشود و معدن غیرفعال هم باشد این به این معنا است با دید درآمدزایی برای دولت به معادن نگاه می‌کنند و معدن دار ضربه می‌خورد. خانه معدن که نماینده بخش خصوصی است از جایگاه قانونی خود برای اصلاح قوانین استفاده کند.

دکتر شعبانی:

می‌بایست افراد و شرکت‌ها درخواست و نظرات خود را به صورت مکتوب برای انجمن‌ها و تشکل‌ها ارسال کنند تا ما بتوانیم موارد را به مدیران انتقال دهیم و در خصوص عوارض صادراتی نباید ساده از آن گذشت؛ چون صدمات جبران‌ناپذیری را به بخش معدن وارد می‌کند.

مهندس ایروانی:

تعیین عوارض صادراتی یک محاسبات اقتصادی دارد و گروهی که این عوارض را گذاشته‌اند آیا این موارد را با جزئیات بررسی کرده‌اند که همه اعداد رند شده است چرا عوارض ۲۲ درصد یا ۱۸ درصد نشده است؟ آیا مصرف داخل و مازاد را برای هر ماده معدنی بررسی کرده‌اند؟ بنابراین پر واضح است که کار کاملاً غیرتخصصی و سطحی بررسی شده است برای درآمدزایی دولت. باید چند نمونه مواد معدنی را بررسی کنیم با اعداد و ارقام دقیق و دید آیا این اعداد عوارض توجیه‌پذیر است یا نه. به نظر من این بهترین خروجی از این جلسه است که با بررسی این چند نمونه مواد معدنی نظر تخصصی خود را به دولت اعلام کنیم.

اقدامات برای تولید کنندگان باید به گونه‌ای باشد که بحث صادرات دچار مشکل نشود، بدون بررسی‌های کارشناسی اعداد و ارقامی برای عوارض در نظر گرفته‌اند و اعلام کردند. پیشنهاد این است که تعدادی از مواد معدنی که اطلاعات آنها وجود دارد (میزان تولید، میزان مازاد و.....) اعداد و ارقام مشخص و نهایتاً مورد بررسی قرار گیرد، آیا مقدار عوارض تعیین شده توجیه‌پذیر است یا خیر، تولید کننده باید عاملی برای صادرات داشته باشد و به این کار تشویق شود. در هر صورت باید عوارض مورد بررسی قرار گیرد سود صادر کننده و سود صادرات کشور را باید در نظر گرفت.

دکتر شعبانی:

عوارض باید مشوق صادرات باشد، در اشتباه بودن ایتن ابلاغیه شکی نیست،

مهندس زینلی:

در مورد کنسانتره مس که مازاد بر نیاز داخل است و دلیلی بر منع صادرات نیست، وزارت صمت دنبال این است که کنسانتره مس از کشور خارج نشود و در زنجیره بعدی مورد استفاده قرار گیرد نهایتاً آن محصول صادر شود، در بحث کنسانتره مس عوارض ۲۰٪ شده است. صنعت مس و فعالان مس تحت فشار هستند، شرکت ملی صنایع مس بر منای همچنان که نرخ ارز بالا رفته است بر مبنای ۲۸/۵۰۰ تومان خریداری را انجام می دهد. در سامانه نیما هم به صورت نرخ دستوری اعمال شده است. این مشکل از نیمه دوم ۱۴۰۱ شروع شده است، انجمن های معدنی به اتفاق نامه ای تهیه و با امضا به نهاد ریاست جمهوری اعلام کنند.

دکتر حقیقی:

برخی از مدیران معدنی نیستند و تعلق به حوزه معدن ندارند، آهن نیز دچار مشکل شده است، در حوزه مس هم روزی می رسد که اعلام کنند، مس را به کاتد و کاتد را به مفتول تبدیل کنیم، واحدهای رودست زیاد است، به صورتی که نمی توان تامین منابع را انجام داد. فهم و درک معدنی در حوزه وزارت صمت دچار مشکل شده است، عوارض گمرکی در تمام دنیا فقط برای تنظیم بازار می باشد چنانچه در یک کالایی دچار مشکل شدیم باید عوارض گمرکی گذاشت که تنظیم بازار صورت گیرد. عوارض بستن روی کالا در تجارت امروزی مفهومی ندارد، متولی باید از حوزه خودش دفاع کند.

دکتر صفری:

عدم کارشناسی دقیق باعث ایجاد چنین مشکلاتی شده است، با این نرخ عوارض صادراتی صورت نمی گیرد، مشکلات به صورت دقیق کارشناسی نشده تاست و آینده در نظر گرفته نشده با این مشکلات معدنکاری معنایی ندارد.

مهندس کریمی:

بحث مالیات را نیز برای مناطق محروم اجرایی کردند تورم داخلی نیز وجود دارد، دوستان در جریان هستند که از یک طرف تورم افسارگسیخته و آن سمت هم قیمت جهانی است که هر بار چین هر بازی بخواهد با قیمت ها می تواند انجام دهد، چیزی که اینجا ما را زنده نگه می دارد، عملاً مشوق های حذف مالیات است. دولت اگر بتواند روی حمل های دریایی و هوایی کمک کنند که تا حالا هیچ کمکی نکرده است؛ اگر بخواهیم سربسر تولید انجام دهیم دیگر نوسان بازار کجا خواهد رفت؟ اقدامی که خودمان برای شرکت انجام دادیم از سه جهت گام برداشتیم: اول اینکه همان طور که دکتر جعفری طهرانی فرمودند خودمان باید تکلیفش را روشن کنیم، الان سال هاست که کنسانتره هماتیت به عنوان کنسانتره عیار ۶۵، HS code از گمرک می گیرد اگر عیار آمد زیر ۶۵ دیگر کنسانتره نیست؛ چرا باید عوارض تعرفه و همه چیز را بر اساس کنسانتره بدهید و هر وقت دچار بحران شود، بازار همه را با یک چوب براند. هماتیت واقعاً فرایند خاصی دارد و هزینه بر است و همه دنیا می گویند هماتیت فاین.

نکته ای که ما مشکل داریم و سندیکاها باید به آن توجه کنند عزیزان خودرویی هستند که به آنها اشاره شد. کنسانتره و گندله را می خردند و در جنوب چین، در دل چین زیر قیمت عرضه می کنند؛ چون آن قدر حاشیه سود بالایی که در این خودروهای بی کیفیت وارد است که اصلاً اهمیتی برایشان ندارد قیمت حمل دریایی چقدر است اصلاً قیمت جهانی چقدر است؟ اگر واقعاً می خواهید تعطیل کنید، شفاف بفرمایید که کار نکنید. این طور زجر کش کردن بخش خصوصی بسیار بی انصافی است. در شرایط حاضر پیشنهاد بنده این است که تمام عزیزان همراه باید یک همجه ای راه بیندازند و تمام عزیزان تولیدکننده در هر استان نامه نگاری کنند و پیگیری بفرمایند و سندیکاهایی مثل خانه معدن ایران، انجمن سنگ آهن و اتاق ایران با شخص وزیر و ریاست جمهوری صحبت کنند تا به نتیجه برسند.

مهندس آراسته:

بسمه تعالی

صور تجلسه

کمیته مشترک اکتشاف و هماتیت خانه معدن ایران

سلام عرض می‌کنم خدمت تمام اعضای کمیته، ای‌کاش این کمیته ۱۰ سال پیش راه‌اندازی می‌شد که امروز به این مصیبت‌ها گرفتار نمی‌شدیم، از بحث حقوق دولتی تا سال ۹۱ هیچگاه دولت به‌عنوان مرکز درآمد به حقوق دولتی نگاهی نداشت، حتماً مهندس ایروانی تأیید می‌فرمایند و خوب از زمانی که تحریم‌های ایران شروع شد بحث حقوق دولتی هم به وجود آمد که به طبع مشکلاتی هم برای تمام صنوف به وجود آمد، در این راستا نمایندگان مجلس پیگیری کردند که حرکتی انجام دهند که قوانین را به نفع تولیدکننده و صادرکننده برای ارزآوری تسهیل کنند که منجر شد به قانونی در سال ۱۳۹۴ به نام قانون رفع موانع تولید، من می‌خواهم از نگاه قانونی خدمت شما عرض کنم، در این قانون یک ماده ۳۷ ماده قانون رفع موانع تولید است، عوارضی که امروز ما می‌بینیم برمی‌گردد به این ماده ۳۷ قانون رفع موانع تولید که مقرر شد برای این ماده یک آیین‌نامه به نام آیین‌نامه رفع موانع تولید تنظیم شود. در همان آیین‌نامه توضیح دادند که ماده خام چیست؟ در ماده ۱ آیین‌نامه نوشته شده است که ماده خام ماده‌ای است که پس از استخراج و یا استحصال، تغییر در کیفیت فیزیکی شیمیایی ماهیت و نوع آن ایجاد نشده باشد و به همان شکل برای فرآوری به واحد تولیدی واگذار و یا صادر شود؛ پس اگر این ماده را در نظر بگیریم فکر نمی‌کنم هیچ یک از محصولات معدنی را بتوانیم ماده خام بنامیم؛ اما نکته اصلی این نیست، نکته اصلی در خود قانون است، ماده ۳۷ یک قانون تشویقی برای بخش معدن بود، این قانون می‌گوید به دولت اجازه داده می‌شود برای فرآوری مواد خام و تبدیل کالاهای با ارزش افزوده پایین داخلی وارداتی به کالاهای با ارزش افزوده بالا از انواع مشقوق‌های لازم استفاده کنند، وضع هرگونه عوارض بر صادرات کالاهای و خدمات غیریارانه‌ای و مواد خام و کالاهای با ارزش افزوده پایین مازاد بر نیاز داخلی یا فاقد توجیه اقتصادی برای فرآوری در داخل، با لحاظ حفظ درصدی از بازار جهانی ممنوع است. جالب این است که دولت در آیین‌نامه ماده تشویقی را برای بخش معدن به یک ماده تنبیهی تبدیل کرده است. آن قسمتی که برای مواد خام به قانون اعلام کرده است که این قانون تشویقی را به‌عنوان قانون تنبیهی در نظر گرفته، برای ما اگر بتوانیم این موضوع را به دیوان عدالت اداری ببریم و از طریق آن عنوان کنیم که با این کلمه به استثنای قانون تغییر پیدا کرده است. شاید بتوانیم عوارض را از تمام مواد معدنی برداریم.

مهندس صمدی:

صحبت تمام عزیزان را شنیدم؛ ولی خیلی به وزارتخانه نمی‌توانیم امیدی داشته باشیم.

در پایان جلسه آقای دکتر شعبانی ضمن تشکر از صحبت‌های انجام شده ابراز امیدواری کردند که بتوانند نتیجه خوبی از جلسه انجام شده با کمک عزیزان بگیرند.

ردیف	موضوع	مسئول اجرا/ پیگیری	مهلت
۱			
۲			

بسمه تعالی

صور تجلسه

کمیته مشترک اکتشاف و هماتیت خانه معدن ایران

